

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО МАРКЕТИНГУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Виконав: здобувач 4 курсу, групи
МГ-20зс

Спеціальності 075 Маркетинг
шифр і назва

Авраменко Ірина Олексіївна
ПІБ

Керівник: зав. каф., к.е.н., доц.

Мішустіна Тетяна Сергіївна

*прізвище, ініціали, науковий ступінь,
вчене звання*

Дніпро
2024

АНОТАЦІЯ

Авраменко І. О. Конкурентоспроможність підприємства та основні напрямки її підвищення

У кваліфікаційній роботі викладено теоретико-методичні основи конкурентоспроможності підприємств та розглянуто основні шляхи їх підвищення, здійснено маркетинговий аналіз підприємства. Здійснена оцінка конкурентоспроможності компанії ТОВ "Агроволодар" та розроблені рекомендації щодо її підвищення. З урахуванням специфіки діяльності аграрних підприємств та конкурентних умов, в яких функціонує ТОВ "Агроволодар", запропонована стратегія підвищення конкурентоспроможності, що включає в себе сегментування та стратегію комунікації з клієнтами та земельними орендодавцями.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, маркетинговий аналіз, аналіз ринку, сегментування B2B ринку, позиціонування.

SUMMARY

Avramenko I. O. Competitiveness of the enterprise and the main directions of its improvement

The qualification work describes the theoretical and methodological foundations of competitiveness of enterprises and considers the main ways of their improvement, and conducts a marketing analysis of the enterprise. The competitiveness of Agrovolodar LLC was assessed and recommendations for its improvement were developed. Taking into account the specifics of agricultural enterprises and the competitive environment in which Agrovolodar LLC operates, a strategy for improving competitiveness is proposed, including segmentation and a strategy for communicating with customers and landowners.

Keywords: enterprise competitiveness, marketing analysis, market analysis, B2B market segmentation, positioning.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Конкурентоспроможність підприємства. Особливості аграрного сектору	10
1.2. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.....	18
1.3. Маркетингові шляхи підвищення конкурентоспроможності.....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «АГРОВОЛОДАР».....	33
2.1. Історія та характеристика діяльності підприємства.....	33
2.2. Сегментування та позиціонування підприємства.....	37
2.3. Аналіз конкурентів та оцінка конкурентоспроможності підприємства на аграрному ринку.....	43
2.4. Аналіз аграрного ринку. PEST-аналіз.....	46
2.5. SWOT-аналіз.....	50
РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА «АГРОВОЛОДАР».....	57
3.1. Розробка і впровадження заходів для підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	57
3.2. Маркетинговий бюджет запропонованих заходів.....	67
3.3. Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів. Оцінка конкурентоспроможності після їх реалізації.....	69
ВИСНОВКИ.....	73
ДОДАТОК А.....	76
ДОДАТОК Б.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Клименко С. М., Омеляненко Т. В., Дуброва О. С., Барабась Д. О. , Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. Посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 527с.
- 2.Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти: монографія. Київ :ДАКККиМ, 2006. 160 с.
- 3.Заремба О. Фактори конкурентоспроможності підприємства. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33658/Заремба.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- 4.Кадирус І. Г. Конкурентоспроможність підприємства та фактори, що на неї впливають. *Ефективна економіка*. 2014. No 5. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efek_2014_5_104.pdf
5. Корнієнко Т. О. Маркетингові стратегії у формуванні конкурентних переваг підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2364/2285>
6. Россіхіна О.Є. Основні фактори конкурентоспроможності підприємства. *Держава та регіони*. 2010. № 2. С. 184–187.
- 7.Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5049/1/Upravl_Konkurent_2-11-22.pdf
- 8.Бондар Н. М., Воротін В. Є., Гаєвський О. А. та ін. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. С.Ф. Покропівного. / Вид. 2-ге. – Київ: КНЕУ, 2004. 528 с.

9. Фурман А. В. Конкурентоспроможність аграрного сектору України в умовах глобальних викликів. Конкурентоспроможність аграрного сектору в умовах функціонування зони вільної торгівлі з європейським союзом : II зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. / ред. Л. В. Богач. Київ, 2019. С. 210–2011.

10. Швед Т. В., Біла І. С. Оцінка конкурентоспроможності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 405–410. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17243/Швед,%20Біла.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

11. Попадинець Н. Конкурентоспроможність продукції аграрного сектору на внутрішньому та зовнішньому ринках. URL: <https://ird.gov.ua/irds/molvch20150261330.pdf>

12. Грецький Р. Теоретичні підходи до визначення природи та сутності конкуренції. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 2. С. 35—38.

13. Кваско А. В. Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Економічні науки*. 2017. С. 111–118. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/1-54/14.pdf>

14. Должанський І. З., Загорна Т. О. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2006. 384 с.

15. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: підруч. Тернопіль : Економічна думка, 2006. 390 с.

16. Самуляк В. Ю., Фещур Р. В. Оцінювання рівня розвитку підприємств. Логістика: *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2008. № 633. С. 627–636.

17. Фещур Р. В., Лебідь Т. В., Самуляк В. Ю. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємств. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2010. № 4. С. 27–32.

18. Должанський І. З., Загорна Т. О. Конкурентоспроможність підприємства. :навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2006. 384 с.

19. Іванов Ю. Б., Орлов П. А., Іванова О. Ю. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток. Харків : ІНЖЕК, 2008. – 352 с.
20. Porter M. E. Competitive advantage of nations. Free Press, 1998. 896 p.
21. Дашко І. М. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємств в ринкових умовах. *Ефективна економіка*. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/72.pdf
22. Фатхутдінов Р. А., Осовська Г. В. Управління конкурентоздатністю організації : підручник. Київ : «Кондор», 2009. 470 с.
23. Стан та потреби бізнесу в Україні: регіональні тенденції. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/15408>
24. Іванов Ю. Б., Орлов П. А., Іванова О. Ю. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток : монографія. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2008. 352 с.
25. Мостенська Т. Л., Драган О. І., Суха І. В. Системне забезпечення конкурентоспроможності підприємств м'ясної і молочної промисловості України: монографія. Київ: Національний університет харчових технологій, 2009. 96 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2a4717a0-0449-4eb7-9bbc-482697f3e881/content>
26. Корнієнко Т. О. Вплив загроз та ризиків на формування системи економічної безпеки підприємства. *Інтернаука. Серія: «Економічні науки»*. 2022. No 4. с. 43–48.
27. Корнієнко Т. О. Аналіз стану економічної безпеки України та пріоритети її зміцнення. *Економіка та суспільство*. 2022. No 38.
28. Левицька А. О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. *Механізм регулювання економіки*. 2013. № 4. с. 155–163. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/retrieve/82221/ALYONA_O_LEVYTSKAMethods_

for_Assessing_Competitiveness_National_and_Foreign_Approaches_to_Classification.pdf

29. Багорка М. О., Кадирус І. Г., Кравець О. В. Розроблення маркетингових конкурентних стратегій підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. № 36. С. 12–18. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/36_2021ua/4.pdf

30. Визначення цільового ринку та позиціонування товару. URL: https://pidru4niki.com/12920522/marketing/viznachennya_tsilovogo_rinku_pozitionuvannya_tovaru

31. Дьяченко Н. К., Гусак В. В. Особливості оптимізації виробничої програми аграрного підприємства. *Агросвіт*, № 6. 2019. с. 62–66.

32. Лотиш О. Я. Сегментація ринку як інструмент стратегічного аналізу галузі. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*, 2017, с. 120–124

33. Козак Л. В. теоретико-методичні підходи формування стратегічного бачення та цілей позиціонування продукції аграрних підприємств. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : збірник наукових праць / редкол. : І. Д. Пасічник, О. І. Дем'янчук. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Випуск 25. с. 42–49.

34. Яцура, В. В., Замроз М. В., Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємств. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. Збірник наукових праць. 2011. № 2.

35. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. посіб. / вид. 2-ге, допов. Львів : Новий світ – 2000, 2003. – 272 с.

36. Багорка М. О. Стратегічний аналіз основних факторів макро- і мікросередовища аграрного виробництва на шляху до екологізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. № 12. с. 14–19. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvuumevcg_2017_12(1)___5.pdf

37. Ільченко Т. В. Роль SWOT-аналізу в обґрунтуванні перспектив розвитку аграрного підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. № 23. с. 79–83. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/23_2017/17.pdf

38. Балабанова Л.В. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій: навч. посіб. за ред. Л.В. Балабанової. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2005. 301 с.

39. Райковська І.Т. Критичний огляд сучасних методик стратегічного аналізу. *Вісник ЖДТУ*. № 1(59). 2012. с. 172–178.

40. Микитюк П. П., Крисько Ж. Л., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Скочиляс С. М. Інноваційний розвиток підприємства. навч. посіб. : Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/684/1/інноваційний_розвиток_підприємства.pdf

41. Луцяк В. В., Пронько Л. М., Мазур К. В., Колесник Т. В. Маркетинговий потенціал інновацій у олійножировому підкомплексі: стан ринку, створення вартості, конкурентоспроможність : монографія. Вінниця : ВНАУ, 2020. 221 с.

42. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с. URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-FUB/Економіки_і_підприємництва/ek_predpriyatiy/posobiya_pdf/ПОСІБНИК_КОНКУР.ПІДПРИЄМСТВА_2020____.pdf

43. Квятковська, Л. А., Воробйова Л. Д. Оцінка поточної та довгострокової конкурентоспроможності підприємства. *Вісник національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Збірник наукових праць. 2011. Випуск 26. с. 181–187.

44. Ковальчук В. В. Маркетингова стратегія підприємства: суть поняття, особливості формування в сучасних умовах господарювання. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 9. С. 156–165.

45. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Харків.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.

46. Надь Н. М. Суть і класифікація маркетингових стратегій та їх значення у здійсненні підприємницької діяльності. *Науковий вісник Ужгородського університету*. С. 122–129. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/41056/1/СУТЬ%20І%20КЛАСИФІКАЦІЯ%20МАРКЕТИНГОВИХ%20СТРАТЕГІЙ%20ТА%20ЇХ.pdf>

47. Ужва А. М., Довгаль О. В. Холістичний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. №1. с. 102–108.

48. Сахно, І. В. Аналіз основних методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємств. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2012. № 2, Ч. 2. С. 385–390.

49. Кісіль М. Ю. Особливості використання методів економіко-математичного моделювання в стратегічному менеджменті сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=377>

50. Маркетингові комунікації: навчально-методичний посібник / уклад. І. В. Король; МОН України, Уманський державний пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2018. 191 с.

51. Демиденко С. Л. Особливості стратегічного аналізу середовища підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21D

BN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PD
F/efek_2015_9_21.pdf